

Magna Charta Universitatum

Slovak

Preambula

Podpísaní rektori európskych univerzít, zhromaždení v Bologni pri príležitosti 900. výročia založenia najstaršej z nich, štyri roky pred definitívnym zrušením hraníc vo vnútri Európskeho spoločenstva a s perspektívou rozšírenia spolupráce všetkých európskych národov, sú presvedčení, že národy i vlády si majú viac ako kedykoľvek predtým uvedomovať úlohu, ktorú budú univerzity povolané hrať v meniacej sa a stále viac sa internacionalizujúcej spoločnosti.

Rektori sú presvedčení, že

1. budúcnosť ľudstva na konci tohto tisícročia do veľkej miery závisí od kultúrneho, vedeckého a technického rozvoja, realizovaného v centrách kultúry, poznania a výskumu, ktorými sa stali univerzity,

2. úloha univerzít odovzdávať poznatky novým generáciám dnes znamená aj to, že musia slúžiť celej spoločnosti, ktorej kultúrna, sociálna a ekonomická budúcnosť si vyžaduje vynakladať značné úsilie hlavne do celoživotného vzdelávania,

3. univerzity musia poskytovať také vzdelanie a odbornú prípravu, ktoré budúcim generáciám umožnia dodržiavať významnú harmóniu okolitého prostredia i samotného života.

Rektori vyhlasujú pred vládami a svedomím národov základné princípy, o ktoré by sa malo poslanie univerzity v prítomnosti i v budúcnosti opierať.

Základné princípy

1. V rámci spoločností, rôzne organizovaných v závislosti od geografickej polohy a historického dedičstva, sú univerzity autonómnymi inštitúciami, ktoré rozhodujúcim spôsobom vytvárajú a šíria kultúru prostredníctvom výskumu a výučby. Aby mohli napĺňať potreby súčasného sveta, musia byť nezávislé od každej politickej, hospodárskej a ideologickej moci.

2. Na univerzitách je vzdelávacia aktivita neoddeliteľná od výskumnej aktivity, pretože len tak môže výučba sledovať vývoj potrieb i požiadaviek spoločnosti a vedeckých poznatkov.

3. Sloboda výskumu, výučby a odbornej prípravy je základným princípom života univerzít. Štátne úrady a univerzity musia v rámci svojich kompetencií zaručovať a podporovať rešpektovanie tejto základnej požiadavky. Univerzity odmietajú intoleranciu a sú vždy otvorené dialógu. Sú ideálnym miestom stretávania sa učiteľov, ktorí sú schopní deliť sa o svoje vedomosti a majú prostriedky na ich rozvíjanie výskumom a inováciou, a študentov, ktorí majú právo, schopnosti a vôľu obohacovať svoje mysle týmito vedomosťami.

4. Univerzity sú ochrankyne európskej humanistickej tradície, ich stálou snahou je dosiahnuť univerzálne poznanie. Aby naplnili svoje poslanie, prekračujú geografické a politické hranice a potvrdzujú životnú potrebu rozličných kultúr vzájomne sa poznávať a ovplyvňovať.

Prostriedky

Dosiahnutie cieľov univerzít v rámci týchto princípov si vyžaduje účinné prostriedky, zodpovedajúce súčasnej situácii.

1 Aby sa zachovala sloboda výskumu a výučby, musia byť nástroje vhodné na jej uskutočnenie dostupné všetkými členom univerzítnej komunity.

2. Prijímanie učiteľov a úprava ich postavenia musia zachovávať princíp, že výskum je neoddeliteľný od výučby.

3. Každá univerzita musí svojim študentom zabezpečiť, pri rešpektovaní špecifickosti ich postavenia a danej situácie, ochranu ich slobôd a vhodné podmienky na dosiahnutie ich cieľov v oblasti kultúry a odbornej prípravy.

4. Univerzity – predovšetkým európske – vidia vo vzájomnej výmene informácií a dokumentácie ako aj v rozširovaní spoločných vedeckých iniciatív základné nástroje trvalého pokroku poznania.

Preto univerzity, podobne ako v začiatkoch svojej histórie, podporujú mobilitu učiteľov - vedcov a študentov a pokladajú všeobecnú politiku ekvivalencie hodností, titulov, skúšok (pri zachovaní národných diplomov) a pridelenia štipendií za hlavný nástroj zaručujúci plnenie ich terajšieho poslania.

Podpísaní rektori sa v mene svojich univerzít zaväzujú, že podniknú všetko, čo je v ich moci, aby sa všetky vlády a príslušné nadnárodné organizácie mohli stále viac inšpirovať ustanoveniami tejto Charty, ktorá jednoducho vyjadruje autonómnu vôľu univerzít.

V Bologni 18. septembra 1988